

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
ІМЕНІ АДМІРАЛА МАКАРОВА
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ
ІМЕНІ В.О. СУХОМЛИНСЬКОГО
Кафедра спеціальної та інклюзивної освіти**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Проректор із науково-педагогічної роботи

Сергій СЛОБОДЯН

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Program of the Discipline

Логопедія та неврологічні основи логопедії

SPEECH THERAPY AND NEUROLOGICAL FOUNDATIONS OF SPEECH THERAPY

рівень вищої освіти _____ перший (бакалаврський) _____

тип дисципліни _____ нормативна _____

мова викладання _____ українська _____

Робоча програма навчальної дисципліни «Логопедія та неврологічні основи логопедії» є однією із складових комплексної підготовки фахівців галузі знань А Освіта, спеціальності А6 Спеціальна освіта, освітньої програми Логопедія. Спеціальна психологія.

« 4 » березня 2025 р. 25 с.

Розробник: Кисличенко Вікторія Анатоліївна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри спеціальної та інклюзивної освіти
Кисличенко В.А. к.п.н., доц. кафедри спеціальної та інклюзивної освіти
Проект робочої програми навчальної дисципліни «Логопедія та неврологічні основи логопедії» розглянуто на засіданні кафедри спеціальної та інклюзивної освіти
Протокол № 4 від « 5 » березня 2025 р.

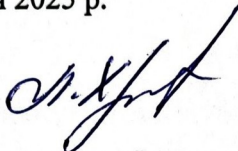
В.о. завідувачки кафедри

Катерина ШАПОЧКА

Проект робочої програми навчальної «Логопедія та неврологічні основи логопедії» розглянуто Науково-методичною комісією Навчально-наукового педагогічного інституту імені В.О. Сухомлинського
Протокол № 3 від « 6 » березня 2025 р.

Голова

Людмила ХРЯЩЕВСЬКА

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Логопедія та неврологічні основи логопедії» погоджено з навчальним відділом

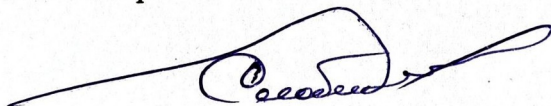
Начальник відділу

Андрій ЛАБАРТКАВА

Робочу програму навчальної дисципліни «Логопедія та неврологічні основи логопедії» затверджено Навчально-методичною радою НУК
Протокол №3 від « 26 » березня 2025 р.

Голова НМР НУК

Сергій СЛОБОДЯН

© НУК, 2025

© Кисличенко В.А., 2025

ЗМІСТ

Вступ.....	4
1. Опис навчальної дисципліни.....	5
2. Мета вивчення навчальної дисципліни.....	6
3. Передумови для вивчення дисципліни.....	6
4. Очікувані результати навчання.....	6
5. Програма навчальної дисципліни.....	7
6. Методи навчання. Засоби діагностики результатів навчання та методів їхнього демонстрування.....	26
7. Форми поточного та підсумкового контролю.....	27
8. Критерії оцінювання результатів навчання.....	31
9. Засоби навчання.....	33
10. Рекомендовані джерела інформації.....	33

ВСТУП

Анотація.

Вивчення дисципліни «Логопедія та неврологічні основи логопедії» спрямоване на формування базових, професійних та спеціальних знань у підготовці кваліфікованих фахівців у галузі роботи з порушеннями мовлення: з дислалією, дизартрією, ринолалією, дисфонією, порушеннями темпу і ритму мовлення, алалією, дисграфією, дислексією, афазією; формування знань про мовленнєві порушення різної етіології, особливості корекційної логопедичної роботи, розкриття змісту та форм логопедичної роботи; формування умінь діагностувати, планувати корекційну роботу, правильно добирати корекційно-розвивальний матеріал для роботи з дітьми та дорослими.

Ключові слова: дислалія, дизартрія, ринолалія, дисфонія, алалія, афазія, дисграфія, дислексія, аграфія, алексія, фонематичне сприйняття, фонема, звук, мовленнєвий апарат.

Abstract.

The study of the discipline "Speech Therapy and Neurological Fundamentals of Speech Therapy" is aimed at the formation of basic, professional and special knowledge in the training of qualified specialists in the field of work with speech disorders such as dyslalia, dysarthria, rhinolalia, dysphonia, disorders of speech tempo and rhythm, alalia, dysgraphia, dyslexia, aphasia; the formation of knowledge about speech disorders of various etiologies, the features of corrective speech therapy work, the disclosure of the content and forms of speech therapy work; the formation of skills to diagnose, plan correctional work, correctly select correctional and developmental material for work with children and adults.

Keywords: dyslalia, dysarthria, rhinolalia, dysphonia, alalia, aphasia, dysgraphia, dyslexia, agraphia, alexia, phonemic perception, phoneme, sound, speech apparatus.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність (освітня програма), освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни					
		денна форма навчання					
Кількість кредитів – 42	Галузь знань А Освіта	Обов'язкова					
Модулів – 6		Рік підготовки:					
Змістових модулів – 12		2-й		3-й		4-й	
		Семестр					
	3-й	4-й	5-й	6-й	7-й	8-й	
Електронний адрес РПНД на сайті Університету: https://nuos.edu.ua/	Спеціальність А6 Спеціальна освіта АА6.01 Логопедія ОП (Логопедія. Спеціальна психологія)	Лекцій, год.					
		30	15	60	30	60	30
Практичні, год.							
60		30	60	60	60	60	
Самостійна робота, год.							
90		45	90	120	180	180	
Індивідуальне завдання: 90 год.							
Індивідуальне науково-дослідне завдання (Курсова робота) – 90		Освітній рівень: перший (бакалаврський)	Вид контролю				
Загальна кількість годин – 1260	Залік		екзамен	екзамен	екзамен	екзамен	екзамен
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 44%; самостійної роботи– 56%.	Форма контролю: комбінована						

Заочна форма навчання

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність (освітня програма), освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни					
						заочна форма навчання	
Кількість кредитів – 42	Галузь знань А Освіта	Обов'язкова					
Модулів – 6		Рік підготовки:					
		2-й	3-й	4-й	5-й	6-й	4-й
Змістових модулів –		Семестр					
		3-й	4-й	5-й	6-й	7-й	8-й
Електронний адрес РПНД на сайті Університету: https://nuos.edu.ua/studentu/polozhennya-nuk/	Спеціальність: А6 Спеціальна освіта АА6.01 Логопедія	Лекцій, год.					
		6	4	26	18	30	24
		Практичні, год.					
		12	8	26	34	30	44
		Самостійна робота, год.					

Індивідуальне науково-дослідне завдання (Курсова робота) – 90	ОП (Логопедія. Спеціальна психологія)	162	78	158	158	240	202
Загальна кількість годин – 1260		Індивідуальне завдання: 90 год.					
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 44%; самостійної роботи – 56%.	Освітній рівень: перший (бакалаврський)	Вид контролю					
		КР, за лік екзам ен	КР екзам ен	КР екзам ен	КР екзам ен	КР екзам ен	КР екзам ен
		Форма контролю: комбінована					

2. МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета курсу: сформувати у студентів професійні компетенції в галузі корекції порушень мовлення в спеціальних (корекційних) групах/закладах для дітей дошкільного віку, молодшого шкільного віку та школярами із тяжкими порушеннями мовлення у спеціальних освітніх та реабілітаційних закладах.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Передумови для вивчення дисципліни базуються на основі знань засвоєних раніше нормативних дисциплін спеціальності: порівняльна педагогіка; механізми і клініка сенсорних, мовленнєвих та інтелектуальних порушень; корекційна педагогіка з основами спеціальної дидактики, спеціальна психологія та психодіагностика, логопсихологія, методи відбору дітей з особливими освітніми потребами у спеціальні освітні заклади.

Навчальна дисципліна складається з 42 кредитів.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

ПРН1. Знати сучасні теоретичні основи спеціальної освіти відповідно до спеціалізації, застосовувати методи теоретичного та експериментального дослідження у професійній діяльності, релевантні статистичні методи обробки отриманої інформації, узагальнювати результати дослідження.

ПРН2. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування конкретних задач спеціальної та інклюзивної освіти.

ПРН3. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності у контексті професійних завдань.

ПРН4. Застосовувати для розв'язування складних задач спеціальної освіти сучасні методи діагностики психофізичного розвитку дітей, критично оцінювати достовірність одержаних результатів оцінювання, визначати на основі їх інтерпретації особливі освітні потреби дітей та рекомендації щодо створення найоптимальніших умов для здобуття освіти.

ПРН5. Розуміти принципи, методи, форми та сутність організації освітньо-корекційного процесу в різних типах закладів.

ПРН6. Планувати освітньо-корекційну роботу на основі результатів психолого-педагогічної діагностики осіб з особливими освітніми потребами з врахуванням їхніх вікових та індивідуально-типологічних відмінностей.

ПРН8. Організовувати і здійснювати психолого-педагогічне вивчення дітей з особливостями психофізичного розвитку, діагностико-консультативну діяльність.

1. 3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студент оволодіває такими компетентностями:

I. Загальнопредметні:

ЗК-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК-4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК-5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК-10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

II. Фахові:

СК-1. Усвідомлення сучасних концепцій і теорій функціонування, обмеження життєдіяльності, розвитку, навчання, виховання і соціалізації осіб з особливими освітніми потребами.

СК-2. Здатність до аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду становлення і розвитку спеціальної та інклюзивної освіти.

СК-3. Здатність застосовувати психолого-педагогічні, дефектологічні, медико-біологічні, лінгвістичні знання у сфері професійної діяльності.

СК-4. Здатність планувати та організовувати освітньо-корекційну роботу з урахуванням структури та особливостей порушення (інтелекту, мовлення, слуху, зору, опорно-рухових функцій тощо), актуального стану та потенційних можливостей осіб із особливими освітніми потребами.

СК-5. Здатність реалізовувати ефективні корекційно-освітні технології у роботі з дітьми, підлітками, дорослими з особливими освітніми потребами, доцільно обирати методичне й інформаційно-комп'ютерне забезпечення.

СК-11. Здатність дотримуватися основних принципів, правил, прийомів і форм суб'єкт-суб'єктної комунікації.

СК-12. Здатність організовувати дитячий колектив, створювати в ньому рівноправний клімат і комфортні умови для особистісного розвитку вихованців та їхньої соціальної інтеграції.

СК-16. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ МОДУЛЬ 1 (семестр 3 -4)

Змістовий модуль 1.Вступ.

Тема 1. Науково-теоретичні основи логопедії.

Тема 2. Анатомо-фізіологічні механізми мовленнєвої діяльності

Тема 3. Центральний та периферичний мовленнєвий апарат

Тема4. Класифікація звуків рідної мови. Приголосні звуки. Характеристика.

Тема 5. Етіологія порушень мовлення у дітей

Тема 6. Клініко-педагогічна класифікація мовленнєвих порушень.

Тема 7. Психолого-педагогічна класифікація мовленнєвих порушень

Література [1], стор. 7– 51; [6], стор. 4–57.

Змістовий модуль 2. Дислалія

Тема8. Дислалія. Загальна характеристика

Тема 9. Класифікація дислалії

Тема 10. Методика корекційної роботи при дислалії

Тема 11. Етапи роботи над постановкою звуку

Тема 12. Підготовчий етап та етап постановки звуку

Тема 13. Етап автоматизації та диференціації

Тема 14. Профілактика порушень звуковимови у дітей

Тема 15. Методика логопедичного обстеження дітей із дислалією

Література [1], стор. 66 – 98 ; [6], стор. 58–80.

Змістовий модуль 3. Методика логопедичної роботи

Тема 16. Голосні звуки. Характеристика. Недоліки вимови. Методика подолання

Тема 17. Недоліки вимови свистячих звуків

Тема 18. Недоліки вимови шиплячих звуків

Тема 19. Порушення вимови сонорних звуків „й”, „л”, „л”

Тема 20. Порушення вимови звуків „р” та „р”. Методика логопедичної роботи

Тема 21. Недоліки вимови задньоязикових звуків „г”, „г”, „к”, „х”, методика логопедичної роботи

Тема 22. Недоліки дзвінкості-глухості, м’якості-твердості ; методика логопедичної роботи.

Література [1], стор. 92–132; [6], стор. 67–80.

МОДУЛЬ 2 (семестр 5)

Змістовий модуль 4.Ринолалія.

Тема 1.Ринолалія як самостійне мовленнєве порушення.

Тема 2. Класифікація ринолалії. Характер ушкоджень мовленнєвого апарата при різних формах ринолалії.

Тема 3. Симптомокомплекс при відкритій ринолалії.

Тема 4. Психолого-педагогічна характеристика осіб з ВНГП.

Тема 5.Доопераційна логопедична робота при відкритій ринолалії.

Тема 6. Післяопераційна логопедична робота при відкритій ринолалії.

Тема 7.Зміст основних методик логокорекційної роботи з подолання ринолалії.

Тема 8. Закрита та змішана ринолалія. Комплексний медико-психолого-педагогічний підхід до подолання ринолалії.

Тема 9.Обстеження осіб з вродженими незрощеннями губи і піднебіння: зміст, методи і прийоми обстеження.

Література [3], стор. 32–98; [6], стор. 188– 298.

Змістовий модуль 5. Дизартрія.

Тема 10.Мозок та мовлення.

Тема 11. Будова головного мозку

Тема.12. Організація довільних рухів

Тема 13. Фізіологія черепно-мозкових нервів

Тема 14. Характер ураження нервової системи при дизартрії.

Тема 15. Класифікація дизартрії.

Тема 16. Механізм і структура дефекту при різних формах дизартрії.

Тема.17. Характеристика загального та мовленнєвого розвитку дітей з дизартрією.

Тема. 18. Обстеження дітей з дизартрією: зміст, методи і прийоми обстеження

Тема 19. Роль, місце, завдання і зміст диференціальної діагностики дизартрії та інших форм мовленнєвих порушень. Складні поєднані дефекти.

Тема 20. Система корекційної роботи при дизартрії. Принципи, організація, етапи, зміст та методи роботи щодо усунення різних форм дизартрії.

Тема. 21. Реабілітація дітей з ДЦП.

Література [3], стор. 27–127; [6], стор. 86–125.

МОДУЛЬ 3 (семестр 6)

Змістовий модуль 6. Порушення темпо-ритмічної організації мовлення несудомного та судомного характеру

Тема 22. Загальна характеристика порушень темпу та ритму мовлення несудомного характеру (тахілалія, брадилалія, полтерн, баттаризм).

Тема 23. Методика логопедичної роботи з подолання порушень темпу та ритму мовлення несудомного характеру

Тема 24. Загальна характеристика заїкання.

Тема 25. Клінічна диференціація заїкання.

Тема 26. Психолого-педагогічна характеристика осіб із заїканням.

Тема 27. Комплексний підхід до подолання заїкання.

Тема 28. Сучасні методики подолання заїкання у дітей дошкільного, шкільного віку, підлітків та дорослих.

Тема 29. Психолого-педагогічне та логопедичне обстеження осіб із заїканням

Література [3], стор. 135–170; [6], стор. 471–559.

Змістовий модуль 7. Порушення голосу.

Тема 30. Порушення голосу.

Тема 31. Анатомо-фізіологічні основи голосоутворення. Розвиток голосу у дітей.

Тема 32. Класифікація порушень голосу.

Тема 33. Методи обстеження порушень голосової функції

Тема 34. Комплексний медико-педагогічний вплив при усуненні різних форм порушень голосу.

Тема 35. Особливості корекційно-відновлювальної роботи при порушеннях голосу після резекції гортані.

Література [3], стор. 98 –145; [6], стор. 575–612.

МОДУЛЬ 4 (семестр 7)

Змістовий модуль 8. Системні порушення мовлення. Алалія

Тема 1. Неврологічне забезпечення мовленнєвої діяльності.

Тема 2. Центральні мозкові механізми мовленнєвої діяльності.

Тема 3. Неврологічні основи алалії. Визначення. Статистичні дані про поширеність. Короткі відомості з історії вивчення. Причини, механізми.

Тема 4. Алалія як форма недорозвитку мовлення. Етіологія алалії. Анатомо-фізіологічний аспект вивчення алалії. Симптоматика та механізми алалії:

Тема 5. Моторна алалія. Симптоматика моторної алалії: немовленнева; мовленнева. Діти з першим, другим, третім рівнем розвитку мовлення.

Тема 6. Методика роботи при моторній алалії

Тема 7. Сенсорна алалія. Історія вивчення сенсорної алалії.

Тема 8. Психолого-педагогічні особливості розвитку дітей з сенсорною алалією.

Механізми формування функції розуміння мовлення в онтогенезі. Провідні механізми сенсорної алалії.

Тема 9. Методика логопедичної роботи при сенсорній алалії

Тема 10. Логопедичне обстеження дітей з алалією.

Тема 11 Диференціальна діагностика алалії від подібних станів Диференціальна діагностика моторної та сенсорної алалії

Тема 12. Дослідження вищих психічних функцій. Дослідження особливостей експресивного мовлення. Вивчення стану імпресивного мовлення.

Література [2], стор. 9–37; [6], стор. 301–341.

Змістовий модуль 9 Поняття про писемне мовлення.

Тема 13. Психофізіологічні механізми процесу письма. Мозкова організація процесу письма.

Тема 14. Передумови формування навичок письма. Етіологія порушень писемного мовлення.

Тема 15. Класифікація дисграфій.

Тема 16. Симптоматика дисграфії. Типи патологічних помилок та їх механізми.

Тема 17. Логопедична робота з корекції дисграфії. Логопедична робота з подолання та попередження оптико-просторових та графічних помилок. Логопедична робота з подолання лексико-граматичних помилок

Тема 18. Психофізіологічні механізми процесу читання. Операції процесу читання.

Тема 19. Дислексія. Механізми дислексії. Симптоматика дислексії. Класифікація дислексій.

Тема 20. Дислексія та порушення зорово-просторових функцій. Дислексія та порушення когнітивних функцій. Дислексія та порушення усного мовлення.

Тема 21. Логопедична робота з подолання дислексії. Профілактика порушень писемного мовлення.

Література [6], стор. 619–758;

МОДУЛЬ 5 (семестр 8)

Змістовий модуль 10. Афазія

Тема 11. Неврологічні механізми афазії

Тема 12. Загальна характеристика афазії. Поняття афазії.

Історичний аспект дослідження проблеми. Причини виникнення афазії.
Анатомо-фізіологічний аспект дослідження афазії.

Тема 13. Класифікації афазій. Класифікація афазії О.Лурія.

Тема 14. Загальна характеристика моторних форм афазій. Варіанти афферентної моторної афазії (за О. Р. Лурія). Мовленнєва симптоматика. Еферентна моторна афазія. Динамічна афазія. Порушення усного та писемного мовлення.

Тема 15. Характеристика сенсорних форм афазій. Акустико-гностична афазія. Акустико-мнестична афазія. Варіанти. Амнестико-семантична афазія.

Тема 16. Обстеження хворого на афазію. Етапи обстеження хворого.

Тема 17. Цілі і завдання нейропсихологічного обстеження. Зміст нейропсихологічного обстеження. Методи нейропсихологічного обстеження. Обґрунтування висновку про мовний статус хворого з афазією.

Тема 18. Дитяча афазія. Статистика дитячої афазії. Причини. Механізм дитячої моторної афазії, дитячої сенсорної афазії.

Література [2], стор. 45–87; [6], стор. 347–392.

Змістовий модуль 11. Специфіка відновлювальної логопедичної роботи при різних формах афазії.

Тема 19 Основи відновлювального навчання при афазії . Наукова основа відновного навчання. Принципи відновного навчання. Методи і прийоми відновного навчання. Характеристика підходів до відновлення мовлення при афазії. Особливості відновлення мовлення на початковому етапі роботи. Особливості логопедичної роботи в більш пізньому періоді.

Тема 20. Принципи логопедичної роботи при афазії. Методологічні основи та особливості відновлювального навчання при різних формах афазії. Специфіка подолання апраксії артикуляційного апарату при афферентній моторній афазії. Специфіка подолання динамічної форми афазії.

Тема 21. Особливості проведення відновлюваної роботи при акустико-фонематичній афазії. Специфіка відновлення порушених функцій при різних варіантах акустико-мнестичної афазії. Провідні завдання логопедичного впливу при акустико-мнестичній афазії. Специфіка відновлення розуміння логіко-граматичних конструкцій, уміння орієнтуватися у просторі при амнестико-семантичній афазії. Особливості подолання амнестичних явищ.

Тема 22. Подолання алексії, аграфії, апраксії і акалькулії при афазії

Тема 23. Афазії у хворих лівшів, амбідекстрів, поліглотів. Особливості відновного навчання у дітей і підлітків з афазією

Література [2], стор. 9–17; [6], стор. 347–392.

Змістовий модуль 12

Тема 24. Поняття про аутизм та розлади аутистичного спектру

Тема 25. Мовленнєва діяльність та мовленнєва активність у дітей з аутистичними порушеннями

Тема 26. Корекційно-розвивальна робота з розвитку мовлення у дітей з аутистичними порушеннями

Тема 27. Організація логопедичної допомоги у мережі закладах дошкільної освіти

Тема 28. Організація логопедичної допомоги у закладах шкільної освіти. ІРЦ.

Тема 29. Організація логопедичної допомоги дорослим у закладах охорони здоров'я
Література [6], стор. 769–784; [6], стор. 822–834.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви кредитів і тем	Кількість годин			
	Денна форма/ заочна			
	Усьо-го	У тому числі		
		Л	Пр.	С/р
1	2	3	4	6
МОДУЛЬ 1. (семестр 3)				
Змістовий модуль 1. Вступ				
Тема 1. Науково-теоретичні основи логопедії. Етіологія порушень мовлення	10	2	2	4
Тема 2. Анатоомо – фізіологічні механізми мовленнєвої діяльності	10	2	4	4
Тема 3. Центральний та периферичний мовленнєвий апарат	10	2	6	4
	30	6	12	12
Тема 4. Класифікація звуків рідної мови. Приголосні звуки. Характеристика.	16	2	4	8
Тема 5. Етіологія порушень мовлення у дітей	14	2	4	10
	30	4	8	18
Тема 6. Клініко-педагогічна класифікація мовленнєвих порушень.	16	2	6	8
Тема 7. Психолого-педагогічна класифікація мовленнєвих порушень	14	2	2	10
	30	4	8	18
Змістовий модуль 2. Дислалія				

Тема 8. Дислалія. Загальна характеристика	14	2	4	8
Тема 9. Класифікація дислалії	14	2	4	10
	30	4	8	18
Тема 10. Методика корекційної роботи при дислалії	10	2	4	4
Тема 11. Етапи роботи над постановкою звука	10	2	2	4
Тема 12. Підготовчий етап та етап постановки звука	10	2	4	6
Тема 13. Етап автоматизації та диференціації	10	2	6	4
Тема 14. Профілактика порушень звуковимови у дітей	10	2	2	2
Тема 15. Методика логопедичного обстеження дітей із дислалією	10	2	6	4
	30	6	14	10
Всього	180	30	60	90

семестр 4

Змістовий модуль 3. Методика корекційної роботи при дислалії

Тема 16. Голосні звуки. Х-ка. Недоліки вимови. Методика подолання	10	2	2	6
Тема 17. Недоліки вимови свистячих звуків	10	2	4	4
Тема 18. Недоліки вимови шиплячих звуків Характеристика. Недоліки вимови. Методика подолання	10	2	4	4
Тема 19. Порушення вимови сонорних звуків „й”, „л”, „л”	16	2	6	8
Тема 20. Порушення вимови звуків „р” та „р””. Методика логопедичної роботи	14	2	6	6
Тема 21. Недоліки вимови задньо-язикових звуків „г”, „г”, „к”, „х”,	15	2	4	7

Дефекти оглушення; м'якості -твердості;				
Тема 22. Недоліки дзвінності-глухості, м'якості- твердості ; методика логопедичної роботи.	15	3	4	10
Всього за 4 семестр:	90	15	30	45
Разом за I модуль (Шкурс:	270	45	90	135

МОДУЛЬ 2. (семестр 5)

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	усього	у тому числі		
		лекц.	прак.	с/р
Змістовий модуль 4. Ринопалія.				
Тема 1. Ринопалія як самостійне мовленнєве порушення.	6	2	2	2
Тема 2. Класифікація ринопалії. Характер ушкоджень мовленнєвого апарата при різних формах ринопалії.	14	4	4	6
Тема 3. Симптомокомплекс при відкритій ринопалії.	8	2	2	4
Тема 4. Психолого-педагогічна характеристика осіб з ВНГП.	10	4	2	4
Тема 5. Доопераційна логопедична робота при відкритій ринопалії.	8	2	2	4
Тема 6. Післяопераційна логопедична робота при відкритій ринопалії.	8	2	2	4
Тема 7. Зміст основних методик логокорекційної роботи з подолання ринопалії.	16	4	4	8
Тема 8. Закрита та змішана ринопалія. Комплексний медико-психолого-педагогічний підхід до подолання ринопалії.	10	2	4	4
Тема 9.Обстеження осіб з вродженими незрощеннями губи і піднебіння: зміст, методи і прийоми обстеження.	8	2	2	4
Всього за змістовий модуль 4	88	24	24	40

Змістовий модуль 5. Дизартрія				
Тема 10. Мозок та мовлення. Етапи дозрівання мозкових структур	10	4	2	4
Тема 11. Будова головного мозку	8	2	2	4
Тема.12. Організація довільних рухів.Особливості корково-ядерних та корково-спинальних пірамідних шляхів. Рухові порушення при ураженні провідних нисхідних шляхів.	14	4	6	4
Тема 13. Фізіологія черепно-мозкових нервів	12	4	4	4
Тема 14. Характер ураження нервової системи при дизартрії.	10	2	4	4
Тема 15. Класифікація дизартрії.	8	2	2	4
Тема 16. Механізм і структура дефекту при різних формах дизартрії.	10	4	2	4
Тема.17. Характеристика загального та мовленнєвого розвитку дітей з дизартрією.	10	2	2	6
Тема. 18. Обстеження дітей з дизартрією: зміст, методи і прийоми обстеження	12	4	4	4
Тема 19. Роль, місце, завдання і зміст диференціальної діагностики дизартрії та інших форм мовленнєвих порушень. Складні поєднані дефекти.	8	2	2	4
Тема 20. Система корекційної роботи при дизартрії. Принципи, організація, етапи, зміст та методи роботи щодо усунення різних форм дизартрії.	12	4	4	4
Тема. 21. Реабілітація дітей з ДЦП.	8	2	2	4
Всього за змістовий модуль 5	122	36	36	50
Всього за 5 семестр:	210	60	60	90
МОДУЛЬ 3 (семестр 6)				
змістовий модуль 6				
Порушення темпо-ритмічної організації мовлення несудомного та судомного характеру				
Тема 1. Загальна характеристика	20	4	6	10

порушень темпу та ритму мовлення несудомного характеру (тахіталія, брадилалія, полтерн, баттаризм).				
Тема 2. Методика логопедичної роботи з подолання порушень темпу та ритму мовлення несудомного характеру	16	2	4	10
Тема 3. Загальна характеристика заїкання.	18	2	6	10
Тема 4. Етіологія заїкання	14	2	2	10
Тема 5. Клінічна диференціація заїкання.	18	2	6	10
Тема 6. Психолого-педагогічне та логопедичне обстеження осіб із заїканням.	16	2	4	10
Тема 7. Комплексний підхід до подолання заїкання.	18	2	6	10
Тема 8. Сучасні методики подолання заїкання у дітей дошкільного, шкільного віку, підлітків та дорослих.	18	2	6	10
Всього за змістовий модуль 6	138	18	40	80
Змістовий модуль 7. Порушення голосу.				
Тема 9. Порушення голосу.	8	2	2	4
Тема 10. Анатомо-фізіологічні основи голосоутворення. Розвиток голосу у дітей.	12	2	4	6
Тема 11. Класифікація порушень голосу.	8	2	2	4
Тема 12. Методи обстеження порушень голосової функції	10	2	2	6
Тема 13. Комплексний медико-педагогічний вплив при усуненні різних форм порушень голосу.	18	2	6	10
Тема 15. Особливості корекційно-відновлювальної роботи при порушеннях голосу після резекції гортані.	16	2	4	10
Всього за змістовий модуль 7:	72	12	20	40
За семестр:	210	30	60	120
За 3й курс	420	90	120	210

МОДУЛЬ 4 (семестр 7)

Назви кредитів і тем	Кількість годин				
	усього	у тому числі			
		л	Пр	інд	ср
1	2	3	4	6	7
Змістовий модуль 8. Системні порушення мовлення. Алалія					
Тема 1. Неврологічне забезпечення мовленнєвої діяльності	10	2	4		4
Тема 2. Центральні мозкові механізми мовленнєвої діяльності.	10	4	2		4
Тема 3. Неврологічні основи алалії	10	4	2		4
Тема 4. Алалія як форма недорозвитку мовлення	6	2	2		2
Тема 5. Моторна алалія. Моторна аферентна алалія. Моторна еферентна алалія.	10	2	4		4
Тема 6. Методика роботи при моторній алалії	8	2	2		4
Тема 7 Сенсорна алалія. Історія вивчення сенсорної алалії.	6	2	2		2
Тема 8. Психолого-педагогічні особливості розвитку дітей з сенсорною алалією. Механізми формування функції розуміння мовлення в онтогенезі. Провідні механізми сенсорної алалії.	8	2	2		4
Тема 9. Методика логопедичної роботи при сенсорній алалії	8	2	2		4
Тема 10. Логопедичне обстеження дітей з алалією. Дослідження вищих психічних функцій. Дослідження особливостей експресивного мовлення. Вивчення стану імпресивного мовлення	10	2	4		4
Тема 11 Диференціальна діагностика алалії від подібних станів. Диференціальна діагностика моторної та сенсорної алалії	12	4	4		4
Всього за змістовий модуль 8	98	28	30		40
Змістовий модуль 9. Писемне мовлення.					
Тема 12. Психофізіологічні механізми процесу письма. Мозкова організація процесу письма	10	4	2		4
Тема 13. Передумови формування навичок письма. Етіологія.	8	2	2		4
Тема 14. Класифікація дисграфій.	8	2	2		4
Тема 15. Симптоматика дисграфії. Типи патологічних помилок та їх механізми.	10	4	2		4
Тема 16. Логопедична робота з корекції дисграфії Логопедична робота з подолання та попередження оптико-просторових та графічних помилок.	12	4	4		4
Тема 17. Логопедична робота з подолання	8	2	2		4

лексико-граматичних помилок.					
Тема 18. Психофізіологічні механізми процесу читання.Операції процесу читання	8	2	2		4
Тема 19. Дислексія. Причини дислексії.	8	2	2		4
Тема 20. Класифікація, механізми та симптоматика дислексії.	10	2	4		4
Тема 21. Дислексія та порушення зорово-просторових функцій. Дислексія та порушення когнітивних функцій.Дислексія та порушення усного мовлення.	8	2	2		4
Тема 22. Логопедична робота з корекції дислексії	8	2	2		4
Тема 23. Обстеження дітей з розладами писемного мовлення	8	2	2		4
Тема 24. Профілактика порушень писемного мовлення.	6	2	2		2
Всього за змістовий модуль 9	112	32	30		50
За МОДУЛЬ 4	210	60	60		90
МОДУЛЬ 5					
ІНДЗ (КР)	90				90
Разом	300	60	60		180
МОДУЛЬ 6 (семестр 8)					
Змістовий модуль 10. Афазія.					
Тема 11. Неврологічні механізми афазії	12	2	2		8
Тема 12. Загальна характеристика афазії. Поняття афазії.	14	2	2		10
Тема 13. Класифікації афазій. Класифікація афазії О.Лурія.	14	2	4		8
Тема 14. Загальна характеристика моторних форм афазій.	16	2	4		10
Тема 15. Характеристика сенсорних форм афазій.	16	2	4		10
Тема 16. Обстеження хворого на афазію. Етапи обстеження хворого.	16	2	4		10
Тема 17. Цілі і завдання нейропсихологічного обстеження.	14	2	4		8
Тема 18. Дитяча афазія.	14	2	2		10
Всього за змістовий модуль 10	116	16	26		74
Змістовий модуль 11. Специфіка відновлювальної логопедичної роботи при різних формах афазії.					
Тема 19 Основи відновлювального навчання при афазії.	10	2	2		6
Тема 20. Принципи логопедичної роботи при афазії. Методологічні основи та особливості	16	2	4		10

відновлювального навчання при різних формах афазії.					
Тема 21. Особливості проведення відновлюваної роботи при акустико-фонематичній афазії.	16	2	4		10
Тема 22. Подолання алексії, аграфії, апраксії і акалькулії при афазії	14	2	2		10
Тема 23. Афазії у хворих лівшів, амбідекстрів, поліглотів. Особливості відновного навчання у дітей і підлітків з афазією	14		4		10
Всього за змістовий модуль 11	70	8	16		46
Змістовий модуль 12					
Тема 24. Поняття про аутизм та розлади аутистичного спектру	16	2	4		10
Тема 25. Мовленнєва діяльність та мовленнєва активність у дітей з аутистичними порушеннями	16	2	4		10
Тема 26. Корекційно-розвивальна робота з розвитку мовлення у дітей з аутистичними порушеннями	16	2	4		10
Тема 27. Організація логопедичної допомоги у мережі закладах дошкільної освіти	12		2		10
Тема 28. Організація логопедичної допомоги у закладах шкільної освіти. ІРЦ.	12		2		10
Тема 29. Організація логопедичної допомоги дорослим у закладах охорони здоров'я	12		2		10
Всього за змістовий модуль 12	84	6	18		60
Всього за МОДУЛЬ 6 (семестр 8)	270	30	60		180
Разом за 4 курс	570	90	120		360

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин	
		дфн	зфн
	3й-4й семестр		
1	Тема 1. Науково-теоретичні основи логопедії. Етіологія порушень мовлення	2	2
2,3	Тема 2. Анатомо – фізіологічні механізми мовленнєвої діяльності	4	2
4,5, 6	Тема 3. Центральний та периферичний мовленнєвий апарат	6	
7,8	Тема 4. Класифікація звуків рідної мови. Приголосні звуки. Характеристика.	4	2
9,10	Тема 5. Етіологія порушень мовлення у дітей	4	2

11,1 2,13	Тема 6. Клініко-педагогічна класифікація мовленнєвих порушень.	6	2
14	Тема 7.Психолого-педагогічна класифікація мовленнєвих порушень	2	
15,1 6	Тема 8. Дислалія. Загальна характеристика	4	2
17,1 8	Тема 9. Класифікація дислалії	4	
19,2 0	Тема 10. Методика корекційної роботи при дислалії	4	
21	Тема 11. Етапи роботи над постановкою звука	2	
22,2 3	Тема 12.Підготовчий етап та етап постановки звука	4	
24,2 5,26	Тема 13. Етап автоматизації та диференціації	6	
27	Тема 14. Профілактика порушень звуковимови у дітей	2	
28,2 9,30	Тема 15. Методика логопедичного обстеження дітей із дислалією	6	
31	Тема 16. Голосні звуки. Х-ка. Недоліки вимови. Методика подолання	2	
32,3 3	Тема 17. Недоліки вимови свистячих звуків	4	2
34,3 5	Тема 18 Недоліки вимови шиплячих звуків Характеристика. Недоліки вимови. Методика подолання	4	2
36- 38	Тема 19. Порушення вимови сонорних звуків „й”, „л”, „л””	6	2
39- 41	Тема 20. Порушення вимови звуків „р” та „р””. Методика логопедичної роботи	6	2
42,4 3	Тема 21. Недоліки вимови задньо-язикових звуків „г”, „г”, „к”, „х”	4	
44,4 5	Тема 22. Недоліки дзвінкості-глухості, м’якості-твердості ; методика логопедичної роботи.	4	
	Всього за 2 курс	90	20

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин	
	5 семестр	дфн	зфн
	Змістовий модуль 4. Ринологія.		
1	Тема 1. Ринологія як самостійна мовленнєва порушення.	2	
2,3	Тема 2. Класифікація ринології.	4	2
9,10	Тема 3. Симптомокомплекс при відкритій ринології. Характер ушкоджень мовленнєвого апарата при різних формах ринології.	4	2

11,1 2,13	Доопераційна логопедична робота при відкритій ринолалії.	6	2
14	Тема 4. Обстеження осіб з вродженими незрощеннями губи і піднебіння: зміст, методи і прийоми обстеження.	2	2
17,1 8	Післяопераційна логопедична робота при відкритій ринолалії. Зміст основних методик логокорекційної роботи з подолання ринолалії.	4	2
19,2 0	Тема 6. Закрита та змішана ринолалія. Комплексний медико-психолого-педагогічний підхід до подолання ринолалії.	4	
	Змістовий модуль 5. Дизартрія		
21	Неврологічне забезпечення мовленнєвої діяльності. Мозок та мовлення. Етапи дозрівання мозкових структур	2	2
22,2 3	Особливості корково-ядерних та корково-спинальних пірамідних шляхів. Фізіологія черепно-мозкових нервів	4	2
24,2 5,26	Рухові порушення при ураженні провідних нисхідних шляхів. Характер ураження нервової системи при дизартрії.	6	2
31	Дизартрія. Етіологія та механізми дизартрії.	2	2
32,3 3	Механізм і структура дефекту при різних формах дизартрії. Класифікація дизартрії в залежності від різних критеріїв	4	2
34,3 5	Обстеження дітей з дизартрією: зміст, методи і прийоми обстеження	4	2
42,4 3	Роль, місце, завдання і зміст диференціальної діагностики дизартрії та інших форм мовленнєвих порушень. Складні поєднані дефекти	4	2
44,4 5	Система корекційної роботи при дизартрії. Принципи, організація, етапи, зміст та методи роботи щодо усунення різних форм дизартрії.	4	2
	Всього за 5й семестр	60	26
	бй семестр		
	Змістовий модуль 6. Порушення темпо-ритмічної організації мовлення несудомного та судомного характеру		
	Тема 22. Загальна характеристика порушень темпу та ритму мовлення несудомного характеру (тахіталія, брадилалія, полтерн, баттаризм).	6	4
	Тема 23 Методика логопедичної роботи з подолання порушень темпу та ритму мовлення несудомного характеру	6	2
	Тема 24. Загальна характеристика заїкання.	6	4
	Тема 25. Етіологія заїкання	2	2
	Тема 26. Клінічна диференціація заїкання.	6	2
	Тема 27. Психолого-педагогічне та логопедичне обстеження осіб із заїканням.	4	2
	Тема 28. Комплексний підхід до подолання заїкання.	6	4
	Тема 29. Сучасні методики подолання заїкання у дітей дошкільного, шкільного віку, підлітків та дорослих.	6	4
	Змістовий модуль 7. Порушення голосу.		
	Тема 30. Порушення голосу. Анатомо-фізіологічні основи	6	4

	голосоутворення. Розвиток голосу у дітей.		
	Тема 31. Класифікація порушень голосу. Функціональні та органічні порушення голосу.	4	4
	Тема 39. Комплексний медико-педагогічний вплив при усуненні різних форм порушень голосу.	6	2
	Тема 40 Особливості корекційно-відновлювальної роботи при порушеннях голосу після резекції гортані.		
	Всього за 6й семестр	60	34
	Всього за 3й курс	120	60

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин	
		дфн	зфн
	7й семестр		
	Змістовий модуль 8. Системні порушення мовлення. Алалія		
	Тема 1. Неврологічне забезпечення мовленнєвої діяльності	4	2
	Тема 2. Центральні мозкові механізми мовленнєвої діяльності.	2	
	Тема 3. Неврологічні основи алалії	2	2
	Тема 4. Алалія як форма недорозвитку мовлення	2	
	Тема 5. Моторна алалія. Моторна аферентна алалія. Моторна еферентна алалія.	4	2
	Тема 6. Методика роботи при моторній алалії	2	2
	Тема 7 Сенсорна алалія. Історія вивчення сенсорної алалії.	2	2
	Тема 8. Психолого-педагогічні особливості розвитку дітей з сенсорною алалією. Механізми формування функції розуміння мовлення в онтогенезі. Провідні механізми сенсорної алалії.	2	
	Тема 9. Методика логопедичної роботи при сенсорній алалії	2	2
	Тема 10. Логопедичне обстеження дітей з алалією. Дослідження вищих психічних функцій. Дослідження особливостей експресивного мовлення. Вивчення стану імпресивного мовлення	4	2
	Тема 11 Диференціальна діагностика алалії від подібних станів. Диференціальна діагностика моторної та сенсорної алалії	4	
	Змістовий модуль 9. Писемне мовлення.		
	Тема 12. Психофізіологічні механізми процесу письма. Мозкова організація процесу письма	2	2
	Тема 13. Передумови формування навичок письма. Етіологія.	2	
	Тема 14. Класифікація дисграфій.	2	2
	Тема 15. Симптоматика дисграфії. Типи патологічних	2	

	помилки та їх механізми.		
	Тема 16. Логопедична робота з корекції дисграфії Логопедична робота з подолання та попередження оптико-просторових та графічних помилок.	4	2
	Тема 17. Логопедична робота з подолання лексико-граматичних помилок.	2	
	Тема 18. Психофізіологічні механізми процесу читання. Операції процесу читання	2	2
	Тема 19. Дислексія. Причини дислексії.	2	
	Тема 20. Класифікація, механізми та симптоматика дислексії.	4	2
	Тема 21. Дислексія та порушення зорово-просторових функцій. Дислексія та порушення когнітивних функцій. Дислексія та порушення усного мовлення.	2	2
	Тема 22. Логопедична робота з корекції дислексії	2	2
	Тема 23. Обстеження дітей з розладами писемного мовлення	2	2
	Тема 24. Профілактика порушень писемного мовлення.		
	Всього за 7й семестр	60	30
	МОДУЛЬ 6		
	Змістовий модуль 10. Афазія		
	Тема 11. Неврологічні механізми афазії	2	2
	Тема 12. Загальна характеристика афазії. Поняття афазії.	2	2
	Тема 13. Класифікації афазій. Класифікація афазії О.Лурія.	4	2
	Тема 14. Загальна характеристика моторних форм афазій.	4	2
	Тема 15. Характеристика сенсорних форм афазій.	4	2
	Тема 16. Обстеження хворого на афазію. Етапи обстеження хворого.	4	2
	Тема 17. Цілі і завдання нейропсихологічного обстеження.	4	2
	Тема 18. Дитяча афазія.	2	2
	Змістовий модуль 11. Специфіка відновлювальної логопедичної роботи при різних формах афазії.		
	Тема 19 Основи відновлювального навчання при афазії.	2	2
	Тема 20. Принципи логопедичної роботи при афазії. Методологічні основи та особливості відновлювального навчання при різних формах афазії.	4	4
	Тема 21. Особливості проведення відновлюваної роботи при акустико-фонематичній афазії.	4	2
	Тема 22. Подолання алексії, аграфії, апраксії і акалькулії при афазії	2	2
	Тема 23. Афазії у хворих лівшів, амбідекстрів, поліглотів. Особливості відновного навчання у дітей і підлітків з афазією	4	2
	Змістовий модуль 12		
	Тема 24. Поняття про аутизм та розлади аутистичного	4	4

	спектру		
	Тема 25. Мовленнєва діяльність та мовленнєва активність у дітей з аутистичними порушеннями	4	4
	Тема 26. Корекційно-розвивальна робота з розвитку мовлення у дітей з аутистичними порушеннями	4	2
	Тема 27. Організація логопедичної допомоги у мережі закладах дошкільної освіти	2	2
	Тема 28. Організація логопедичної допомоги у закладах шкільної освіти. ІРЦ.	2	2
	Тема 29. Організація логопедичної допомоги дорослим у закладах охорони здоров'я	2	2
	Всього за 8й семестр	60	44
	Всього за 4й курс	120	74

Самостійна робота

Розподіл годин самостійної роботи для студентів денної форми навчання:

підготовка до практичних занять – **2-4 год. / 1 заняття**;

підготовка мультимедійної презентації до доповіді – **10 год. / 1 роботу**;

підготовка до контрольних заходів – **15 год. / 1 захід**

виконання ІНДЗ – **90 год. / 1 КР.**

Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Вид роботи	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Підготовка до практичних робіт	2-4	4-8
2	Мультимедійна презентація/проект	10	18
3	Підготовка до контрольних заходів	10	10
4.	Виконання ІНДЗ	90	90

Індивідуальне навчально-дослідне завдання

Індивідуальна навчально-дослідна робота є видом позааудиторної індивідуальної діяльності студента, результати якої використовуються у процесі вивчення програмового матеріалу навчальної дисципліни.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) з курсу «Логопедія і неврологічні основи логопедії» – це вид науково-дослідної роботи студента, яка містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із

навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст ІНДЗ: завершена теоретична або практична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних, семінарських, практичних занять і охоплює декілька тем або весь зміст навчального курсу.

Індивідуальне завдання передбачає написання курсової роботи за даною тематикою:

Орієнтовна тематика ІНДЗ з навчальної дисципліни

1. Діагностика фонетико-фонематичних процесів у дітей зі стертою формою дизартрії.
2. Особливості логопедичної роботи з дітьми з відкритою ринолалією у післяопераційний період.
3. Корекція заїкання у дітей дошкільного віку.
4. Особливості використання логоритміки у корекційній роботі з дітьми з ФФНМ.
5. Характеристика мовлення дітей з дизартрією.
6. Особливості корекційної роботи з дітьми з фонетико-фонематичним недорозвиненням мовлення.
7. Робота з розвитку фонетико-фонематичних процесів у дітей з затримкою психічного розвитку.
8. Логопедична робота з корекції функціональних порушень голосу.
9. Корекційна робота з подолання дислалії.
10. Особливості обстеження дітей з дизартричними порушеннями.
11. Актуальні завдання вітчизняної логопедії.
12. Досягнення вітчизняної логопедії у вивченні природи мовленнєвих вад.
13. Методи виховання правильної вимови у дітей дошкільного віку.
14. Психолого-педагогічне вивчення дитини з вадами мовлення
15. Особливості мовленнєвого розвитку дітей з уродженою відкритою ринолалією
16. Принципи та прийоми обстеження дітей з дизартрією.
17. Медико-педагогічний підхід до подолання дизартрії.
18. Формування у дошкільників фонематичних узагальнень і диференціацій як основа навчання грамоти.
19. Характеристика фонетико-фонематичних розладів мовлення у дітей старшого дошкільного віку.
20. Організація та планування логопедичної роботи в спеціальних дошкільних групах для дітей з ФФНМ
21. Система логопедичної роботи з оволодіння грамотою дошкільниками з ФФНМ.
22. Використання дидактичної гри в процесі формування фонематичних узагальнень у дітей дошкільного віку з вадами мовлення.
23. Розвиток фонематичних процесів в учнів початкових класів з вадами звуковимови .
24. Методика діагностики мовленнєвого розвитку дітей дошкільного віку.
25. Мовленнєва підготовка дітей до школи.

- 26.Методика корекції вад звуковимови при дислалії.
- 27.Актуальні питання сучасної логопедії.
- 28.Методика подолання механічної дислалії.
- 29.Формування навичок фонематичного аналізу у дітей із ФФНМ
- 30.Клінічна та психолого-педагогічна діагностика сенсорної афазії.

Підготовка індивідуального завдання та його захист забезпечить не лише поглиблення та деталізацію теоретичних знань, отриманих студентами на лекційних та практичних заняттях та в процесі їх самостійної роботи, але й прищеплення практичних умінь та навичок робити обґрунтовані висновки.

Загальні вимоги до виконання індивідуального завдання:

- самостійність виконання;
- логічність і послідовність викладення матеріалу;
- повнота виконання завдання;
- обґрунтованість висновків;
- використання статистичної інформації та довідкової літератури;
- наявність конкретних пропозицій;
- якість оформлення;
- вміння захищати результати проведеного дослідження.

6. Методи навчання. Засоби діагностики результатів навчання та методів їхнього демонстрування

Словесні, наочні, практичні, практико-теоретичні, пояснювально-ілюстративні, репродуктивні. Технології: здоров'язбережувальні, інформаційно-комунікаційні, комунікативно-мовленнєві, соціально-комунікативні, розвивальні, діагностичні, пропедевтичні, особистісно зорієнтовані, диференційованого навчання, методики виховного спрямування

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності.

1) За джерелом інформації:

- Словесні: лекція (традиційна, проблемна, лекція-прес-конференція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint –Презентація), семінари, пояснення, розповідь, бесіда.

- Наочні: спостереження, ілюстрація, демонстрація.

- Практичні: вправи, ділові ігри.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; інтерактивні методи навчання, створення ситуацій пізнавальної новизни та зацікавленості.

Засобами діагностики та демонстрування результатів навчання є: поточне усне опитування, поточні самостійні роботи, контрольні роботи, тестові технології, презентації, проекти, підсумкова комплексна контрольна робота.

7. Форми поточного та підсумкового контролю

Для оцінки знань, умінь і навичок студентів при вивченні даного курсу використовуються наступні методи контролю: фронтальне опитування, письмове опитування, практичні заняття, контрольні роботи, творчі завдання, реферати.

Досягнення студента оцінюються за 100-бальною системою Університету.

Підсумкова оцінка навчального курсу містить оцінки з поточного контролю та оцінки підсумкового контролю. В кожного компонента своя частка в загальній системі оцінок, де студент може набрати від 60 балів до 100 балів. Під компонентом проміжних оцінок розуміються поточні оцінки протягом семестру.

Підсумкова оцінка навчального курсу є сумою проміжних оцінок (усна відповідь, самостійні роботи, реферат, контрольна робота (від 15 до 85 балів))

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на заняттях та набутих практичних навичок під час виконання завдань практичних і проєктних самостійних робіт, а також презентації результатів виконаних завдань та досліджень.

Зарахування кредитів навчального курсу можливо лише тільки за досягнення результатів, запланованих РПНД, що виражається в одній із позитивних оцінок, передбачених чинним законодавством.

Усні відповіді на семінарських заняттях	Критерії оцінювання
2	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення, містить аргументовані висновки з доречним ілюстративним матеріалом, може підкріплюватися коректними цитуваннями думок / поглядів учених.
1,5	Відповідь в цілому правильна, доволі повна, логічна; допущені несуттєві помилки та неточності у викладенні матеріалу.
1	Відповідь частково правильна, містить неточності, недостатньо обґрунтована з використанням неправильної / некоректної термінології.
0,5	Відповідь частково правильна, містить неточності, проте не містить жодних аргументів та ілюстративного матеріалу.
0	Студент не дає відповіді чи його відповідь містить значну кількість суттєвих помилок, не обґрунтована.

Самостійна робота	Критерії оцінювання
-------------------	---------------------

10-5	Студент правильно виконує завдання в установлений термін, презентує аналітику різних наукових джерел, підбирає доречний ілюстративний матеріал, здійснює коректні та доцільні цитування, а також грамотно проводить експеримент і на високому рівні здійснює обробку його результатів.
4	Студент правильно виконує завдання в установлений термін, презентує аналітику різних наукових джерел, допускається незначних помилок у добірці ілюстративного матеріалу, здійснює коректні та доцільні цитування, в експериментальних роботах містяться незначні недоліки в обробці їхніх результатів.
3	Студент виконує роботу з порушенням встановленого часу для цього виду роботи; дає в цілому правильну відповідь, але поверхнево чи з певними неточностями, подає недоцільні цитування та недоречні ілюстрації, а також виконує експериментальні роботи не на різнотипних мовленнєвих матеріалах та з недостатньою кількістю респондентів.
2	Студент виконує роботу з порушенням встановленого часу для цього виду роботи; дає в цілому правильну відповідь, але не презентує аналітику різних наукових джерел, не підбирає доречний ілюстративний матеріал, не наводить коректні та доцільні цитування, проводить експерименти, проте не презентує обробку його результатів та не демонструє вміння робити висновки.
1	Студент виконує роботу з методичної допомоги викладача на кожному етапі проведення експериментів.
0	Студент не виконує роботи.

Контрольна робота	Критерії оцінювання
ДФН 15 ЗФН 20	Робота виконана без змістових помилок (завдання I, II та III рівнів складності), містить точні відповіді на питання теоретичного характеру, правильно ідентифікує технологію і правильно виявляє неточності в тексті. Бал знижується в разі наявності орфографічних та пунктуаційних помилок.
ДФН 13-10 ЗФН 15-19	Робота представлена з повними та правильними відповідями всіх рівнів складності, студент правильно ідентифікує технологію профайлінгу і правильно структурує хід виявлення брехні в тексті, проте допускається помилок шляхом упущення кількох відповідних маркерів. Бал знижується в разі наявності орфографічних і пунктуаційних помилок.
ДФН 7-9 ЗФН 10-14	Робота виконана з огріхами в описі технології профайлінгу, проте безпомилково виконано завдання I та II рівнів складності. В такій роботі завдання щодо детекції брехні в тексті виконано неправильно. Бал знижується в разі наявності орфографічних і пунктуаційних помилок.

ДФН 5-6 ЗФН 5-9	Робота виконана з неточностями у формулюванні дефініцій термінів (II рівень складності) та значними огріхами в описі технології профайлінгу (III рівень складності). Завдання щодо детекції брехні тексті виконано неправильно або не виконано взагалі. Бал знижується в разі наявності орфографічних і пунктуаційних помилок.
ДФН 3-4 ЗФН 2-4	Робота містить значну кількість помилок у завданнях усіх рівнів складності або незначну кількість помилок у завданнях I та II рівнів складності та відсутності виконання завдань III рівня. Бал знижується в разі наявності орфографічних і пунктуаційних помилок.
0	Робота не виконувалася.

Оцінювання курсової роботи

Виконання курсової роботи складається з двох складових: підготовка курсового проєкту, яка оцінюється у 70 балів та захисту курсового проєкту – 30 балів.

Максимальна кількість балів за курсовий проєкт – 100 балів.

№	Складова оцінки	Максимальна оцінка
1	Формулювання мети, завдань, об'єкту та предмету дослідження, актуальності теми.	5
2	Оформлення роботи згідно вимог до курсових проєктів: титульна сторінка, зміст, розмітка і нумерація сторінок, оформлення таблиць, рисунків, посилань, списку використаних джерел, обсяг роботи.	5
3	Теоретичне обґрунтування дослідження, аналіз, узагальнення теоретичного матеріалів, коректність понятійного апарату, доцільність використання термінології, формулювання теоретичних висновків. Достатній обсяг опрацьованого теоретичного матеріалу	10
4	Структура роботи, логічність подання текстового матеріалу, наявність змістовних зв'язків у розділах роботи, відповідність теоретичних узагальнень до практичних завдань, поставлених у роботі. відповідність змісту роботи її темі, меті і завданням	10
5	Доцільність обраного діагностичного інструментарію, використання методів математичної обробки емпіричних даних.	10
6	Грамотна інтерпретація отриманих емпіричних даних, ґрунтовність і логічність сформульованих висновків	10
7	Самостійність виконаної дослідницької роботи, самостійність інтерпретації та висновків	10
8	Творчий підхід до роботи, оригінальність, перспективність до подальших досліджень	10
	Загальна кількість балів за підготовку курсового проєкту	70
9	Якість доповіді, її структура, послідовність, ґрунтовність доведень і умовиводів	10
10	Якість відповідей на запитання (правильність, ґрунтовність, аргументованість)	10
1	Якість наочних матеріалів до захисту (відео презентація)	10

№	Складова оцінки	Максимальна оцінка
1		
	Захист курсового проекту	30
	Підсумкова оцінка	100

Форма контролю	Максимальна кількість балів	
	Денна форма	Заочна форма
Модуль 1		
Практичні заняття	30x2 бали = 60 15x2=30 балів	6x2 бали =10 4x2 =8 балів
Самостійна робота	2x5=10 4x10бали = 40 балів	6x5 б. = 30 балів 4x8= 32
Контрольна (письмова) робота	2x15 балів= 30 балів 1x30=30 балів	3x20 бали = 60б. 3 x20=60 балів
Всього	100 балів	100 балів
Модуль 2		
Практичні заняття	30x2 =60	13x2=26
Самостійна робота	2x5=10	2x7=14
Контрольна (письмова) робота	2x15 балів= 30 балів	3 x20=60 балів
Всього	100 балів	100 балів
Модуль 3		
Практичні заняття	30x2 =60	17x2=34
Самостійна робота	2x5=10	1x6=6
Контрольна (письмова) робота	2x15 балів= 30 балів	3 x20=60 балів
Всього	100 балів	100 балів
Модуль 4		
Практичні заняття	30x2 =60	15x2=30
Самостійна робота	2x5=10	3x10=30
Контрольна (письмова) робота	2x15 балів= 30 балів	2 x20=40 балів
Всього	100 балів	100 балів
Модуль 5		
Курсова робота	100 балів	100 балів
Модуль 6		
Практичні заняття	30x2 =60	22x2=44
Самостійна робота	2x5=10	2x8=16
Контрольна (письмова) робота	2x15 балів= 30 балів	2 x20=40 балів
Всього	100 балів	100 балів

8. Критерії оцінювання результатів навчання

		Денне відділення		Заочне відділення	
		Вид роботи	Кількість балів	Вид роботи	Кількість балів
ЗМ 1	T1	Відповідь на семінарському занятті	1x2=2	Відповідь на семінарському занятті	1x2=2
				Самостійна (проектна) робота	5
	T2	Відповідь на семінарському занятті	2x2=4	Відповідь на семінарському занятті	1x2=2
		Самостійна робота	5	Самостійна (проектна) робота	5
	T3	Відповідь на семінарському занятті	3x2=6	Самостійна робота	5
	T4	Відповідь на семінарському занятті	2x2	Відповідь на семінарському занятті	1x2=2
	T5	Відповідь на семінарському занятті	2x2	Відповідь на семінарському занятті	1x2=2
	T6	Відповідь на семінарському занятті	3x2	Відповідь на семінарському занятті	1x2=2
		Самостійна робота	5	Самостійна робота	5
	T7	Відповідь на семінарському занятті	1x2	Самостійна робота	5
Контрольна робота			15		20
ЗМ 2	T8	Відповідь на семінарському занятті	4x2=8	Відповідь на семінарському занятті	2
	T9	Відповідь на семінарському занятті	4x2=8	Відповідь на семінарському занятті	2
				Самостійна (проектна) робота	5
	T10	Відповідь на семінарському занятті	2x2=4	Відповідь на семінарському занятті	1x2=2
		Самостійна (проектна) робота	5	Самостійна (проектна) робота	5

	T11	Відповідь на семінарському занятті	2x2=4	Відповідь на семінарському занятті	2
		Самостійна (проектна) робота	5	Самостійна (проектна) робота	5
	T12	Відповідь на семінарському занятті	3x2=6	Відповідь на семінарському занятті	2x2=4
	T13	Відповідь на семінарському занятті		Самостійна робота	5
	T14	Відповідь на семінарському занятті		Відповідь на семінарському занятті	2
	T15	Відповідь на семінарському занятті		Відповідь на семінарському занятті	2
Контрольна робота			15	Контрольна робота	20
ЗМ 3	T16	Відповідь на семінарському занятті		Відповідь на семінарському занятті	2
		Самостійна робота		Самостійна робота	8
	T17	Відповідь на семінарському занятті		Відповідь на семінарському занятті	1x2=2
	T 18	Відповідь на семінарському занятті Самостійна робота		Самостійна робота	8
	T 19	Відповідь на семінарському занятті		Відповідь на семінарському занятті Контрольна робота	1x2=2 20
	T 20	Відповідь на семінарському занятті Самостійна робота		Самостійна робота	8
	T21	Відповідь на семінарському занятті		Відповідь на семінарському занятті Контрольна робота	2 20

	T22	Відповідь на семінарському занятті Самостійна робота		Відповідь на семінарському занятті Самостійна робота	2 8
Контрольна робота			30	Контрольна робота	20
Сума			100		100
Підсумковий контроль	Іспит			Іспит	

9. Засоби навчання

Наочним матеріалом для лекційних занять послужать передусім мультимедійні засоби (комп'ютерні презентації); відеоматеріали (навчальні кінофільми, а також інтерв'ю, виступи тощо як фактографічний матеріал).

На практичних заняттях прислужиться бібліотечний фонд Університету та електронні репозитарії світу.

Під час виконання завдань самостійної роботи доцільним стане використання бібліотечного фонду та енциклопедій, словників, довідників.

10. Рекомендовані джерела інформації Базова література

1. Кисличенко В.А. Викладання курсу «Логопедія і неврологічні основи логопедії» для студентів 4 курсу. - Миколаїв: Іліон, 2024. - 230 с.
2. Кисличенко В. А., Сорочан Ю.Б. «Логопедія з історією логопедії . Ч. I, навчально - методичний посібник. - Миколаїв: Атол, 2016. – 45 с.
3. Кисла О.Ф. Корекційна педагогіка: навч.посібник. К.: Кондор-Видавництво, 2015. 320с.
4. Колишкін О.В. Вступ до спеціальності «Корекційна освіта» : навч.посіб. Суми: Університетська книга, 2013. 392с.
5. Логопедія: підручник / За ред. М.К. Шеремет. Вид. 3-тє, перер. та доповн. К.: Видавничий Дім «Слово», 2017. 776 с.
6. Рібцун Ю.В.Корекційне навчання з розвитку мовлення дітей молодшого дошкільного віку із ЗНМ: програмно-методичний комплекс / Ю.В.Рібцун. – К. : Освіта України, 2011. 292 с.
7. Савченко М.А. Методика виправлення вад вимови фонем у дітей / Марія Аврамівна Савченко. –Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2007. –160 с.
8. Трофименко Л.І. Корекційне навчання з розвитку мовлення дітей середнього дошкільного віку із ЗНМ. – К.: Актуальна освіта, 2007. – 119с.
9. Шеремет М.К. [Формування мовленнєвої готовності дітей старшого дошкільного віку з дизартрією до навчання в школі: Навчально- Навчально-методичний посібник. М.К. Шеремет, Н.Г. Пахомова](#) - К.: Знання, 2009. – 250 с.

Допоміжна

1. Богуш А.М. Теорія і методика розвитку мовлення дітей раннього віку / А. М. Богуш. – К. : Видавничий дім «Слово», 2004. – 344 с.
2. Ілляшенко Т.Д. Корекція психосоціального розвитку дітей з церебральним паралічем у

- реабілітаційному центрі (Дошкільний і молодший шкільний вік) К., 2003. 155 с.
3. Компетентнісно зорієнтована професійна підготовка майбутніх фахівців спеціальної та інклюзивної освіти : монографія / Н. В. Савінова, І. В. Середя, В.А. Кисличенко та ін. Миколаїв. – Миколаїв : видавець Румянцева Г. В., 2022. – 188 с. ISBN 978-617-729-086-4
 4. Недорозвиток і втрата мовлення. Питання теорії і практики. Міжвузівська збірка наукових робіт. К., 1985.
 5. Основи корекційної педагогіки: навчально-методичний посібник / С.П. Миронова, О.В. Гаврилов, М.П. Матвєєва; за заг. ред. С.П. Миронової. – Кам'янець-Подільський: Кам'янець- Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2010. 264 с.
 6. Спеціальна педагогіка: [понятійно-термінологічний словник] / За ред. акад. В.І. Бондаря. – Луганськ: Альма-матер, 2003. – 436 с.
 7. Технологізація навчально-корекційної та корекційно-виховної діяльності педагогів / монографія / за заг. ред. Н.В.Савінової. – Миколаїв : Іліон, 2020. 201 с. (1,5 д.а.)
 8. Тищенко В. Як навчити дитину правильно розмовляти: Від народження до 5 років: [поради батькам] / В. Тищенко, Ю. Рібцун. –К.: Літера ЛТД, 2006. –128 с.
 9. Хрестоматія з логопедії: Історичні аспекти. Дислалія. Дизартрія. Ринолалія: [навчальний посібник] / За заг. ред. М.К.Шеремет, І.В.Мартиненко. – К.: КНТ, 2008. –380

13. Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України ім. В. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua/>
Сайт Міністерства освіти та науки України <http://www.mon.gov.ua/>
2. Сайт Національної академії педагогічних наук України <http://naps.gov.ua/>
Всеукраїнський фонд «Крок за кроком» <http://www.ussf.kiev.ua/iearticles/88/>
3. Діти з особливими потребами в освітньому просторі України
<http://old.zounb.zp.ua/node/5808>
4. Інклюзивна освіта – Департамент освіти і науки Миколаївської обласної державної адміністрації <http://oblosvita.mk.gov.ua/ua/inkluzia/>
5. <http://www.logoped.in.ua>